

Nro. 3.

A' FELS. CSÁSZÁR, ÉS AP. KIRALY
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből Pénteken Januarius 8-dik napján 1813-dik
esztendőben.

Frantzia Birodalom.

Végezete azon beszédeknek, mellyek a' Császárnak Párisba lett visszaérkezése után az első audientzián mondattak: —

A' Senátus' eltávozása után a' Statustanáts jelent-meg a' thrónus előtt, mellynek előlülője Gróf *Défermont* így beszéllet: —,

„Császár! Leg első szükséges foglalatosságunk, a' Státustanáts' tagjainak és a' Felséged' minden alattvalóinak érzékenységek szerént, ez, hogy a' F.ged visszaérkezéséhez való szerentse kívánásunkat a' thrónus' gráditsaira letegyük, 's Felséged előtt azon háládatos indulatunkat kifejezzük, a' melly szíveinket által járta, midőn értésünkre esett, hogy Felséged a' maga né-

pének kívánságát és remétségét a' maga jelenléte által telyesíti. — Az alatt, hogy mi a' F.ged távollétében a' F.gedtől réánk bízott dolgokban foglalatoskodtunk, 's a' mi időnket Felségednek a' birodalom' boldogítására czélzó parantsolainak telyesítésére szenteltük, meg sem gondoltuk, hogy valami Frantzia, azokat a' szent és védelmező principiumokat meg tagadhassa, mellyek minket a' fejetlenség' állapotjából kiragadtak, 's a' mellyek által nekünk ez ellen mind örökké védelmeztetnünk kell. Császár! mi azt a' bűnt, mellyet egy eszeveszett ember, ki a' maga régibb bűniért már a' büntetésre érdemesé tette vala magát; de a' mellyért néki Felséged nagy lelkűséggel megbotsátott vala, elkövetett, leg mélyebb keserűséggel szemléltük; de tsakugyau nem lett egyéb következése az ő próbájának, hanem hogy a' mi régi ellenségeinket meg győzze az e'féle mesterkedéseknek gyümölytelen voltok felől, és hogy új világosságba helyeztesse a' birodalombéli minden tisztviselőknak azon Constitutzió eránt való hajlandóságokat, mellyet nekünk Felséged adott. A' birodalomnak minden részei megmútatták a' magok az eránt való hajlandóságaikat, 's a' Felséged' minden alattvalói vetélkedtek ez eránt viseltető tiszteletjeknek, 's a' F.ged szentséges személyéhez' és Dynastiájához való vonszódássoknak megbizonyítottában. —

„Az Isten, a' ki a' Fr. birodalmat védelmezi, sokáig meg fogja ezt ettől a' leg nagyobb szerentsétlenségtől oltalmazni; és ha ez tsakugyau előtalálna még fordúltni, minden szívek öszszetsatólni fogják magokat azon Princz körül, a' ki

az ő kívánságok' és reménségek' tárgya, 's meg újítják ennek lábai előtt azon Császárhoz viseltető hűségek' és szeretetek eránt való esküvéseket, a' kit a' Constitutzió a' következés rendje szerént a' thrónusra hívott. —

„Ázon tudósítások, mellyek a' nagy ármáda' utolsó büllentinjében találtatnak, eleven érzékenységet gerjesztettek bennünk. Minémű bámulásra kell felindíttatnunk a' leg felségesebb tulajdonságnak (characternek) ezen veszedelmes és ditsősséges hónap alatt való kifelytődése által, midőn a' léleknek erejét a' szívnek keserves érzékenységei, leg kevesebbé is meg nem tudták gyengíteni! —

„Mi némű érzékenységnek kell egy valóságos nagy lelkű nemzetben az ő előre el nem látott kárvallásának hűséges leírattatása által felgerjeszteni, midőn látja, hogy a' birodalom' oltalmazó angyala ezen kárvallásnak következéseit is megelőzni és ebből új ditsősségre való alkalmatosságot tsinálni tudott! Jelent-é meg Felséged valaha felségesebben, mint ezen szempillantatban, midőn a' szerentse az éltető állatokat fegyverbe öltöztetvén, úgy látszott, hogy azt akarja jelenteni, hogy ő álhatatlan is tud lenni. —

„Örvendjenek ellenségeink, ha tettzik, a' mi kárvallásunkon, mellyet nekünk a' kemény idő és a' durva klima okoztak: de vegyék számba erőnket is; tudják-meg, hogy semmi iparkodás, semmi áldozat nintsen olyan, melyre a' Frantzia nemzet, a' Felséged példaadása szerént, alkalmas ne volna, hogy a' F.ged ditsősséges plánumait végre hajthassa. —

„Császár! mi és az egész birodalom, mint a' Felséged munkáiért és gondoskodásáért való háláadást tsak érzékenységünknek, tiszteletünknek, bámulásunknak, és szeretetünknek kifejezését nyújthatjuk oda Felségednek. Merjük remélni, hogy Felséged ezen hódolásunkat éppen azzal a' jósággal méltóztatik elfogadni, mellyel a' maga Státustanátsának hűségét és jó indulatját mindenkor megtisztelni méltóztatott.“

A' Császár e' képpen felelt: —,

„Státustanátsosok! Valamikor Frantzia országnak földjire vissza lépek, mind annyiszor leg elevenebb örömet érez a' szívem. Ha a' nép az fiam eránt oly nagy szeretetet mutat, azért tselekszi, hogy belsőképpen meg van győződve a' monárchiai országlásmódjának jó volta felől. —

„Minden szerentsétleenségeket, mellyek a' mi szép Frantzia birodalmunkat (a' revoluzió által) érték, az *Ideológiának* (a' homályos *Metaphisicának*) lehet tulajdonítani, melly a' dolgoknak fundamentomos (eredeti) okait elméskedéssel keresvén ezeken akarja mint fundamentomos printzipiumokon építeni a' nép' törvényeit, a' helyett, hogy ezen törvényeket az emberi szív' esmeretéhez és a' historiai tudományhoz alkalmaztatná. Ezen tévelygéseknek kellett szükségesképpen elhozni a' vérontó emberek' Országlását; 's el is hozták azt valósággal. Mert ki prédikálta más a' kötelesség szerént való revoluziónak és támadásnak principiumait? Ki hízelkedett a' népnek az által, hogy neki olyan felsőséget (Felségi just) tulajdonított, a' mellynek gyakorlására ő nem volt alkalmas? Ki tette sem-

mivé a' törvényeknek szentségeket és tisztes voltokat, az által, hogy azokat nem az igazságnak szent princípiumaitól, nem a' dolgoknak természetektől, és nem a' polgári igazságtól, hanem egy olyan emberekből álló gyűlésnek akaratjától függesztette - fel, a' kiknek a' polgári, criminalis, az administrázióhoz tartozó, politikai, és hadi törvényekről, telyességgel semmi ismeretek nem volt? Ha arra hívattatott az ember, hogy egy megromladozott Státust helyreállíttson, szükség, hogy éppen ellenkező princípiumok szerint dolgozzék. A' história az emberi szív' képe; a' történetek' leírásában kell keresni (vagy lehet szemlélni) a' külömbkülömbféle törvényadásokból következett hasznokat vagy károkat. Ezek azok a' printzipiumok, mellyekről egy Státustanátsnak soha el nem kell szemeit venni; és olyan bátorsággal kell a' munkához hozzá látni, a' melly minden próbát kiálhat; 's a' *Harlay* és *Mole* példájok szerint, a' Fejedelemnek, a' thronusnak, és a' törvényeknek védelmezésekben, halálra is készeknek kell lenni a' Státustanáts' tagjainak. Én azt a' hajlandóságot, mellyet erántam a' Státustanáts mindenkor bizonyított, tudom betsűlni. Köszönöm az ő jó indulatját."

A' Párisi Monitör így írt Dec. 28 dikán: —

„Tegnap nagy katonaparádé vala a' Carous-selpiatzon, melly a' nagy hideg mellett is három órát tartott. Császár ő Felsége mustrát tartatott a' mise előtt az itt lévő seregekkel. Valami 35 vagy 40 ezerig való gyalogok, rész szerint test-őrző, rész szerint Párisi őrző seregbéliek, 's igen szép lovas Regementek, voltak jelen. Telyességgel nem gondoltatott volna, hogy Páris.

ban és ennek környékein ily sok fegyveres nép találtassék. Az ő Felsége' megjelenésével az egész katona sereg örömmel felkiáltott, mellyben a' néző sokaság is követte őtet. A' Császár minden sorokat rendre járván, a' leg kisebb környűlállást is figyelemre vette. A' Párisi Regementhez érkeztvén, ennek eleibe terjesztette, mely rossz neven vette légyen ő F. ge azt, hogy ezen Regementnek egy tsapatja a' minapi lárma alkalmatossággával magát nem jól viselte, melly szavai ő Felségének oly mélyen megillették a' katonaság' szívit, hogy sok tisztnek és katonának szemei könnyeztek.

„Mise után audientziákat adott ő Felsége külömbkülömb tiszti karoknak, úgymint a' Párisi ítélőszéki tanátsnak, a' Magistratusnak, és némelly Departamentomok követségeinek. Este énekes játékra mentek ő Felségek, a' hol nagy tapsolással fogadta ő Felségeket a' fényes gyülekezet.

Prusszia.

*Königsberg*ből ezeket írták a' Frantzia nagy ármádáról Dec. 21-dikén: —,

„A' *Nápolyi* Király' fő hadi szállása e' hónap' 18-dikától fogva falaink között van. Ő Felsége a' Kastélyban lakik. Itt vannak véle együtt: a' *Neufchateli* Hertzeg Major Generális; az *Elchingeni* H.tzeg (Ney), a' *Trevisói* H.tzeg (Mortier), 's az *Abrantesi* H.tzeg (Junot). Az *Istriai* H.tzeg (Bessieres) el ment Párisba. Az *Olasz Vice - Királyt* minden órán várják ide, de a' ki *Marienwerderbe* teszi által hadi szállását. Az ármáda' fő Kasznárja (Gen. Intendant) még most is *Gróf Daru*. —

„*Kownóba* az Oroszok, úgymint 2 Kozák Pulkok, 's egy Huszár és egy Dragonyos Regiment, e' hónap' 13-dikán bészállottak. Az ólta tsak széllyel járó Kozákserégek tsapkodtak-bé a' Pruszsiai vidékekre. —

„Tegnap ilyen parantsolatot adott itt ki a Nápolyi Király: — Minden Generálisoknak, Stabális és egyéb tiszteknek, a' kik Königsbergben találtatnak, parantsoltatik, hogy még ma, vagy holnap elútazzanak innét, oda, a' hol azon szakasz ármádáknak nagy tartalékjaik találtatnak, mellyekhez kihi közzülök tartozik:

„Tudniillik: —

Az 1-ső ármáda van		<i>Thornban</i>
A' 2-dik	— —	<i>Marienburgban</i>
A' 3-dik is	— —	<i>Marienburgban</i>
A' 4-dik	— —	<i>Marienwerderben</i>
Az 5-dik	— —	<i>Warschauban</i>
A' 6-dik	— —	<i>Plockban</i>

A' 8-dik (melly a' West-
(pháliaiakból és)
(Würtembergiek.) *Thornban*
(ből áll.)

A' 9-dik — — *Marienwerderben*

A' *Klaparede* és *Loison* Osztályaik az öszszegyülő s' egyegy emberekből formálódó tsapatok, 's ártilléria és inszinórikar — — — *Königsbergben*

A' testörző sereg és a' lovasság — — *Elbingben.*

„Azon Generális és Stabális tiszt urak, a' kik betegek és sebesegek, 's a' szolgálatra nem alkalmasok, *Cüstrinbe* vagy *Stettinbe* menni, 's megérkezések felől a' Major Generálist tudósítani köteleztetnek Königsbergben tsak a' Generál

stábhoz, az ártilléria és indzsínór karok' Stábjaikhoz, az Elchingeni Hertzeg' Stábjához, 's a' Loison, Heudelet, és Claperede Generálisok' Stábjaikhoz tartozó Generálisok, Stabális 's egyéb tisztek maradhatnak - meg. Az ármáda' Generálstábjához tartozó Gènerálisok egyátallyában mind Königsbergben maradni, 's magokat a' Major Generálisnál jelenteni tartoznak.

Költ *Königsbergben* Decemb. 20-dikán 1812-ben.

Ugyan ezen Königsbergi tudósítás szerént az úgy nevezett napnyúgoti Pruszsziának sok helységekben kiütött a' marha dög: Königsbergben pedig Dec. 11-dikétől fogva 18-dikáig 108 ember halt - meg. — (Ezen város lakosinak számát a' régi virágzó időkben 50 és néhány ezerre tették). —

* * *

A' Marschal *Macdonald* vezérlése alatt lévő Frantzia és Pruszsus seregekről azt olvasuk, hogy ezek Dec. 14-dikén még Mitaunál állottak,

Marienwerder, Decz. 26-dikán: — „Marschal *Victor* tegnap, az Olasz Vice - Király pedig ma, ide érkeztek.“

Börmann, *Dalton*, és *Parelle* nevű Fr. Generálisok, a' Berlini tádósítások szerént oda megérkeztek. A' hadi út, vagy az ármádától jövő seregek' útja, melly egy időtől fogva *Dresdán* 's más Szakszoniai városokon ment által, a' jövő 4 hónapok alatt ismét *Berlin* felé hártároztatott, a' hol az utóbbi 14 napok alatt sok lovas és gyalog csoportok mentek által a' nagy ármáda felé. A' Czászár Adjutánsa Gen. *Rapp*

Dec. 17-dikétől fogva, mint Kormányozó ismét Dantzában van.

Orosz Birodalom.

Orosz Bülletinek, — (Ezekben előfordúl egyebek között az a környülállás is, mellyre nézve erőssítik az Orosz vezérek, hogy Gen. *Vincingerode* a nápek' törvényivel ellenkezőleg fogattatott volt el). —,

„Oktober' 22-dikén parantsolta Gen. Adjutáns *Vincingerode* a' maga előljáró seregeinek, hogy a' Gen. *Ilowaiski* vezérlése alatt Nikoloje nevű faluból nyomúljanak előre *Moskau* felé. A' sereg' több része a' Gen. Májor *Benkendorf* vezérlése alatt nyomúlt a' többek után. Gen. *Wincingerode* réájok ütött mind ezekkel a' seregekkel a' Moskau városában lévő ellenséges szélső csoportokra, 's őket kevés puskaszó után vissza nyomta. Ő maga azonközben személyesen a' véle lévő seregtől elválván, 's a' még itt ott hallató puska lövéssel nem gondolván, az ellenségnek kergetése közben a' Kreml felé vágatott, hogy az ott lévő ellenséges vezért réá vegye, hogy a' tüzelést mint a' melly már egészen haszontalan volna, minthogy az Oroszokat Moskaunak elfoglalásában semmi meg nem akadályoztathatná, szüntesse - meg. Ezen vakmerő bátorságnak rossz következései lettek erre a' vitéz és derék Generálisra nézve, mint hogy egy ellenséges csapat őtet, tsak a' Kapitány *Naryschin* társaságában, magához közel botsátván, mind kettőjüket, a' fejér keszkenőkre, mellyeket az e'féle követségben járó személyek feltartani szoktak, semmit nem hajtván, elfogta, 's elvitte. (Hogy őket *Minsk* mellett azu-

tán a' Kozákok kiszabadították, már régen tudjuk. A' Lengyel tudósítások úgy irták volt-le ezt a' dolgot, hogy Werejánál fogattatott - el Winczingeróde, midőn 500 Kozákokkal együtt ki akart volna vágni a' Fr. seregek között) Gen. Májor *Illowaisky* a' Báró Wintzingerodétól már előre eleibe adatott rendeléseket követvén, a' Kremlet elfoglalta, és a' várost az ellenségtől kitisztította, a' melly itt a' maga ispotályait meglehetősen sokaságú hadi készületekkel együtt hátra hagyta. —

„Gen. Lieutenánt Gróf Wittgenstein e'képpen írt volt Nov. 9-dikén Tschasniki nevű helységből a' Császárhoz: Gen. Major *Harpe* Nov. 7-dikén a' *Düna* két partjain felfelé *Witebsknek* elfoglalására küldettétvén kemény puska-tűzzel való verekedés után oda bément, és a' futó ellenséget Smolensk felé 20 werste távolságra kergette. Valami 300 's néhány közembereken kívül elfogattattak, a' Witebski Kormányzó Generális *Pouye* és a' Komendáns Oberster *Chewardeu*, 's 10 egyéb tisztek. A' nép örvendező. éljen Sándor Császár! kiáltással fogadta seregeinket. —

„Régi tisztviselőink, kik az ellenségnél szolgálatot vállaltak volt, elfogattattak. kivéven Hertzeg *Sapiehát* és *Radziwilt*, a' kik rég eltávoztak innét Napoleonnal együtt.“

Spanyol Ország.

Gironából (Katalonia tartományából) az íratik az ott kijövő újságban, hogy azon Spanyolok között, kik az új Dynastiának (a' *Jósef Napoleon* familiájának) magokat ellenszegeztek, két rész támadott legyen, a' mellyek

naponként hathatósabban kezdik magokat egymás ellen kinyilatkoztatni. Az egyiket ezek között *Ànglus* résznek, a' másikat *Nemzeti* résznek nevezik. — (Mi legyen az *Ànglus* résznek, mi a' *Nemzeti* résznek czélzása, nem olvassuk). — Ugyan ezen *Gironai* újság szerént nagy pompával innepelték ott Dec.6-dikán a' *Napoleon Császár* megkoronáztatásának napját. Nagy katona parádét tettek az ott lévő *Frantzia* seregek. Nagy ágyúzás és bálozás volt, 's mind ezeket a' *templombéli* ájtatosságok előzték - meg.

* * *

A' *Statemann* nevű *Londoni* újság ezt írta Decz. 19-dikén: — „A' *Spanyol* partról *St. Anderből* tudósítások érkeztek az ott lévő *Ànglus* *Admirálistól*, mellyekben említettik, hogy *Frantzia* *Generális Caffarelli*, ki a' *Portugalliai* *Fr. ármádának* vezérlését a' *Marschal Marmont*' megsebesedése után által vette, minden seregeivel egyetemben béindúlt *Frantzia* országba. Ha az ő *Frantzia* országba való visszaindulását, és a' 2500 (*Ànglus*) mértföld távolságra történt dolgokat egymással össze vetjük és megfontoljuk, elegendő tárgyat találunk benne a' politika *speculánsoz'* számára, az ő újságkívánássoknak ki-elégítésére. (*) —

(*) A' *Párisi* *Monitör* ilyen jegyzést tett ezen szavak után: A' *Frantzia* országlószék nem csak hogy semmi fegyveres népet ki nem hoz *Spanyol* országból, hanem inkább 20,000 emberek, 6000 lovak, és 600 szekerek vettek ezen napokban *parantsolatot*, hogy *Spanyol* országba a' *Közép* és *Déli* *ármádák*-nak megerősítettésekre béindúljanak. A' se.

Nagy Britannia.

A' Párisi Monitőr szerént nem úgy van a' dolog, mint a' Journál de l' Empir után egyéb külső újságok 's azok után mi is a' közelebb költ M. Kurirban írtuk, t. i. hogy a' Régens Princz' kívánsága a' lett volna, hogy a' Parlamentum *hadi subsidiumot* rendeljen az Orosz Birodalomnak, hanem tsak 200,000 font sterlinget (valami 2 millió forintot) kívánt azoknak az Orosz birodalombéli lakosoknak felsegíttetésekre, a' kik ezen hadakozás által megkárosítottak.

Olasz Ország.

Az Olasz Királyságbéli Királyi Prokátor kívánságára, Generális Paoluccinek, a' Rigai Orosz Komendánsnak, mint *Modenai* születésű embernek, minden javait elfoglaltatta a' Modenai ítélőszek, és kihirdettette, hogy ha egy hónap alatt a' Királyi Prokurátor előtt meg nem jelenik a' nevezett Generális, mint rebellis ember úgy fog tartatni.

*

*

Jobbítás. — A' közelebb költ M. Kurirban az utolsó lapon alólról felfelé számlálván a' 14-dik sorban ezt a' szót: *folytattatom*, így kell olvasni *folytattam* — és ugyan azon lapon lefelé a' 11-dik sorban ezen szótskát, *azt*, a' lehet után kell tenni.

regek' hátra lévő hópénzinek kifizettetése végett, 10 milliók indítottak - bé ugyan oda. Ha ti azon dolgokat, a' mellyekről mondjátok, hogy 2500 mértföld távolságra történtek, úgy elhiszitek, mint azok néktek a' Petersburgi újságban előbeszéltetnek, ugyan bolondok lesztek.